

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ ДИСЕРТАЦІЇ
на здобуття наукового ступеня доктора наук**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
протокол № 4 від 19.04.2023
уведено в дію наказом ректора
від 01.05.2023 № 180/од

Ректор

Максим ЛУЦЬКИЙ

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Вимоги до оформлення реферату	3
3. Структура реферату	4
4. Видання реферату.....	8
5. Електронний варіант реферату.....	9

1. Загальні положення

1.1. Написання реферату – заключний етап виконання дисертаційної роботи перед поданням її до захисту Призначення реферату – широке ознайомлення наукових працівників із методикою дослідження, фактичними результатами і основними висновками дисертації.

1.2. Реферат друкують державною мовою.

1.3. Реферат має коротко, але досить ґрунтовно розкривати основний зміст дисертації, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої нема в дисертації. Реферат – це своєрідна візитна картка дисертації. У ньому викладають основні ідеї і висновки дисертації, внесок автора у проведене дослідження, ступінь новизни і практичну значущість результатів дослідження.

1.4. Реферат – документ, без якого дисертацію не допускають до захисту, в якій би формі вона не була написана. У зв'язку з цим реферат має значення юридичного документа. Не випадково тільки після отримання дозволу на розмноження реферату здобувач дістає право на захист дисертації, тобто підготовкою реферату по суті завершується останній і найбільш відповідальний етап роботи над дисертацією.

1.5. Важливість реферату як документа полягає також у тому, що за наведеними в ньому даними оцінюють рівень дисертації і наукову кваліфікацію її автора, його навички оформлення результатів наукової праці.

1.6. Основне призначення реферату – інформувати про отримані наукові результати і ввести їх до сфери наукової комунікації. Таким чином, реферат як засіб повторної фіксації результатів дисертації виконує інформативну функцію у тому сенсі, що не тільки сповіщає читача про факт захисту дисертації, а й досить детально передає її зміст, завдяки чому звичайно замінює її читання. А це особливо важливо, оскільки захищені дисертації, які зберігаються у бібліотеках, видаються для користування з певними обмеженнями.

1.7. Процес складання реферату являє собою згортання (компресію) наукової інформації (основний процес аналітико-синтетичної переробки матеріалу), спрямоване на те, щоб виявити і вибрати зі змісту дисертації найбільш суттєву інформацію і подати її в новій стислій формі за принципом “мінімум знаків – максимум інформації”.

2. Вимоги до оформлення реферату

2.1. Вимоги до оформлення реферату дисертації розроблено відповідно до

таких нормативно-правових документів:

Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» від 17.11.2021 № 1197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-%D0%BF#Text>

Наказ Міністерства освіти і науки України «Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук» від 13.12.2021 № 1359 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-22#Text>

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 №40 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 № 759. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

Вимоги до оформлення дисертацій та рефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». *Бюлетень ВАК України*. 2011. №9- 10. С. 1–10.

Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/images/stories/pdf/dstu-8302-2015.pdf>

Державний стандарт України ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96#Text>

Державний стандарт України ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення». URL: https://vpbm.com.ua/upload/dstus/dstu_3017-95.pdf

Ці Вимоги визначають структуру та правила оформлення реферату докторської дисертації.

3. Структура реферату

3.1. Реферат дисертації оформляється відповідно до державного стандарту України ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», а також із урахуванням «Вимог до оформлення дисертацій та рефератів дисертацій» (*Бюлетень ВАК України*. 2011. № 9-10), Вимог до оформлення дисертації (наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 №40 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 № 759).

3.2. Реферат оформлюється у вигляді брошури та складається з обкладинки і тексту.

3.3. Основні технічні вимоги до обкладинки реферату.

3.3.1. Сторінка 1 обкладинки реферату оформляється за формою, наведеною у Додатку А до цих Вимог. Зміст і авторство реферату дисертації закріплюється підписом здобувача наукового ступеня, який розташовується поруч із прізвищем на титульному аркуші.

3.3.2. Сторінка 2 обкладинки реферату оформляється за формою, наведеною у Додатку Б до цих Вимог.

3.3.3. На сторінці 3 обкладинки реферату повинні бути вказані вихідні відомості відповідно до державних стандартів із бібліотечної та видавничої справи.

3.4. Структурні частини реферату не нумеруються, їх назви друкують великими літерами. Структурно текст реферату складається із таких частин:

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми – обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюється зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Мета та завдання дослідження.

Об'єкт дослідження

Предмет дослідження

Методи дослідження (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків);

експериментальна база дослідження / джерела дослідження, хронологічні межі дослідження;

Наукова новизна одержаних результатів.

уперше:

удосконалено:

набули подальшого розвитку:

Практичне значення одержаних результатів (подаються відомості про впровадження результатів дослідження із зазначенням найменувань організацій, в яких здійснено впровадження (акти, довідки впровадження, патенти про винаходи : від «__» _____ 20__ року №__ або 00.00.20__).

Особистий внесок здобувача (цей пункт подається лише у разі наявності у списку опублікованих дисертантом праць за темою дисертації публікацій у

співавторстві; зазначається конкретний особистий внесок здобувача щодо кожної із таких публікацій).

Апробація результатів дисертації (наводяться назви наукових і науково-практичних конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, місце і терміни їх проведення).

Публікації.

Структура та обсяг дисертації (анонсується структура дисертації, зазначається її обсяг).

Із урахуванням характеру і специфіки дисертаційного дослідження і галузі науки, з якої підготовлена дисертація, окремі з перелічених компонентів загальної характеристики роботи можуть бути відсутні.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі.....

У першому розділі – “Назва першого розділу”

У другому розділі – “Назва другого розділу”

У третьому розділі – “Назва третього розділу”

У четвертому розділі – “Назва четвертого розділу”

У п'ятому розділі – “Назва п'ятого розділу”

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуальної проблеми (завдання) в галузі науки – “_____” щодо....
назва галузі науки

Висновки мають відповідати за змістом та послідовністю встановленим завданням та віддзеркалювати сутність і новизну проведеного дослідження.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Список опублікованих праць за темою дисертації подається з обов'язковим наведенням прізвищ усіх співавторів та зазначенням особистого внеску здобувача. Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації розташовуються наскрізною нумерацією за категоріями у такому порядку:

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

1. Одноосібні монографії, рекомендовані до друку Вченою радою НАУ та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором;
2. Розділи у колективних монографіях за тих же умов (для іноземних видань –

згідно з вимогами до наукових видань відповідної держави);

3. Наукові статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України;

4. Наукові статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою агресором.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

5. Опубліковані праці апробаційного характеру;

6. ....

Праці, опубліковані в інших виданнях

7. ....

8. ....

Для бібліографічного опису списку опублікованих праць за темою дисертації необхідно використовувати Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або один зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, наведеного у Додатку В до цих Вимог.

3.5. Анотації

На останніх сторінках реферату розміщують анотації українською та англійською (для відкритих дисертацій) мовами.

Анотація українською мовою, обсягом до 0,5 сторінки машинописного тексту (до 1200 символів із пробілами), має висвітлювати основні ідеї та висновки дисертації. Анотація англійською мовою повинна бути розгорнутою інформацією обсягом 2 сторінки машинописного тексту (до 5000 символів із пробілами) про зміст і результати дисертаційної роботи.

Анотації складаються за формою, яка має такий зміст:

АНОТАЦІЯ

Прізвище автора Ініціал імені. Ініціал по батькові. Тема дисертації. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора _____ наук за спеціальністю _____
шифр і назва спеціальності

_____ (назва установи, спеціалізація якої прийняла дисертацію до захисту)

_____ (місто)

_____ (рік)

Зміст анотації.....

Ключові слова:.....

ANNOTATION

Author's surname Name's initial. Middle name's initial. Theme of the thesis. – Manuscript.

Thesis for obtaining the doctor of science degree in _____,
specialty _____
(code and title of the scientific specialty)

_____
(Name of the institution, academic council of which approved the dissertation for defense) (city) (year)

Annotation's content .....

Key words:

4. Видання реферату

Реферат дисертації виготовляють друкарським способом і видають у вигляді брошури тиражем не менше 100 примірників.

Текст друкується на обох сторінках аркуша формату А5 (148x210 мм).

На рефераті обов'язково вказують вихідні дані друкарні або іншої установи, де друкувався реферат, згідно з державним стандартом.

Відповідальність за наявність вихідних даних та за обов'язкове розсилання рефератів несе спеціалізована вчена рада НАУ.

(Інформація про вихідні дані видання та установу, яка надрукувала реферат)

Основні технічні вимоги	
Обсяг	1,3 - 1,9 авторських аркуша (36 сторінок без обкладинки.) <i>(Авторський аркуш – одиниця виміру обсягу твору, яка дорівнює 40000 друкованих знаків (літер, розділових знаків, цифр і всіх пробілів).</i>
Міжрядковий інтервал	Одинарний
Шрифт	Times New Roman, текстового редактора Word, розміром 14
Береги	Верхнє, ліве, нижнє та праве – 20 мм
Нумерація сторінок	Починається із ЗАГАЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ і закінчується анотаціями. Номери сторінок проставляються арабськими цифрами у центрі верхнього берега
Абзацні відступи	1,25
Опублікування основних результатів дисертації	Зазначаються у хронологічному порядку публікації в наукових фахових виданнях України, у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, та в наукових періодичних виданнях іноземних держав (крім видань країни-агресора) з метою підготовки дисертації.

5. Електронний варіант реферату

До спеціалізованої вченої ради здобувачем наукового ступеня подається також електронний носій з файлами, що містить: реферат докторської дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром. у вигляді файлу з ім'ям *aref.doc*, структура якого повністю відповідає друкованому варіанту реферату, включаючи обкладинку.

Скорочення слів та словосполучень мають відповідати чинним стандартам із бібліотечної та видавничої справи (наприклад: Національний авіаційний університет (далі – НАУ)).

Рисунки, інші допоміжні графічні зображення та матеріали в електронному варіанті реферату можуть бути виготовлені тільки у вищезгаданих форматах. Якщо це неможливо зробити, то їх можна не наводити.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові

УДК _____
(індекс)

НАЗВА ДИСЕРТАЦІЇ

шифр та назва спеціальності

Реферат
дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук

Київ – 20__

Дисертацією є _____
(на правах рукопису, монографія)

Робота виконана в _____
(назва організації, відомча підпорядкованість)

Науковий консультант: науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи, посада.

Опоненти: науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи, посада;

науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи, посада;

науковий ступінь, вчене звання
ПРИЗВИЩЕ Ім'я По батькові,
місце роботи, посада.

Захист відбудеться « ____ » _____ 20__ року о ____ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.062. __ Національного авіаційного університету (зала засідань – каб. 1-334), проспект Любомира Гузара 1, корпус 1, м. Київ, 03058.

Із дисертацією можна ознайомитися на офіційному сайті <http://asdoc.nau.edu.ua/> та в науково-технічній бібліотеці Національного авіаційного університету за адресою: 03058, м. Київ, пр. Любомира Гузара 1, корпус 8б, каб. 20.

Реферат розісланий « ____ » _____ 20__ року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

**Стилі, віднесені до рекомендованого переліку стилів оформлення
списку наукових публікацій**

1. MLA (Modern Language Association) style.
2. APA^{1,2} (American Psychological Association) style.
3. Chicago/Turabianstyle¹.
4. Harvard style¹.
5. ACS (American Chemical Society) style.
6. AIP (American Institute of Physics) style.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
8. Vancouver style¹.
9. OSCOLA.
10. APS (American Physics Society) style¹.
11. Springer MathPhys Style¹.

---

¹Springer Style <http://resource-cms.springer.com/springer-cms/rest/v1/content/51958/data/v1/Guidelines+for+Contributions+to+Major+Reference+Works>

²Elsevier Style <https://www.elsevier.com/journals/learning-and-instruction/0959-4752/guide-for-authors#68000>